

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2014-2020

ΜΕΤΡΟ 19 CLLD/LEADER

Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ
2007-2013

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΓΕΩΡΓΙΚΟ
ΤΑΜΕΙΟ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

*Μονάδα Προγραμματισμού & Αξιολόγησης
ΕΥΔ ΠΑΑ*

LEADER

Liaisons Entre Actions de Développement de l' Economie Rurale

- 1991 - Κοινοτικής Πρωτοβουλίας LEADER η αρχή μίας νέας προσέγγισης - ολοκληρωμένη και πολυτομεακή ανάπτυξη.
- Β΄ Προγραμματική Περίοδος - Ενεργοποίηση ακόμα περισσότερο του τοπικού πληθυσμού.
- Γ΄ Προγραμματική Περίοδο – Εισαγωγή αλλά και ενδυνάμωση δεσμών συνεργασίας.
- Δ΄ Προγραμματική Περίοδο – Άξονας 4 του ΠΑΑ με σκοπό την εξυπηρέτηση βασικών στόχων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης.

CLLD/LEADER

- «Εκ των κάτω προς τα επάνω» σχεδιασμός
 - Περιοχή εφαρμογής
 - Εταιρικό σχήμα
 - Στρατηγική τοπικής ανάπτυξης / στόχοι / δράσεις
- Πολύ-τομεακή προσέγγιση
- Ενίσχυση δράσεων συνεργασίας
- Πολύ-ταμειακή προσέγγιση (συνδυασμός δράσεων του ΕΓΤΑΑ και δράσεων των ΕΤΘΑ, το ΕΚΤ και το ΕΤΠΑ)
- 8,5% του ΠΑΑ 2014-2020 (400 εκ € Κ.Σ.)

Μέτρο 19: Τοπική Ανάπτυξη με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων CLLD/LEADER

Υπο-μέτρο 19.1

Στήριξη για την προετοιμασία στρατηγικής της τοπικής ανάπτυξης (3.500.000 € Κ.Σ.)

Υπο-μέτρο 19.2

Στήριξη για την υλοποίηση δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων (311.500.000 € Κ.Σ.)

Υπο-μέτρο 19.3

Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας (διακρατική και διατοπική) (4.000.000 € Κ.Σ.)

Υπο-μέτρο 19.4

Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση (81.000.000 € Κ.Σ.)

Εφαρμογή LEADER/CLLD

- 50 περιοχές εφαρμογής οι οποίες συνολικά μπορούν να καλύπτουν έκταση ίση έως και το 100% των αγροτικών περιοχών της χώρας.
- Περιοχές εφαρμογής: να παρουσιάζουν υστέρηση στην ανάπτυξη με οικονομικούς, κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς ή άλλους όρους.
- Δικαιούχοι: υφιστάμενες ή νέες Ομάδες Τοπικής Δράσης (ΟΤΔ), σύμφωνα με τα άρθρα 32-35 του Καν. 1303/2013 ως προς την δομή και την εταιρική τους σύνθεση.

Κριτήρια Επιλεξιμότητας

- «Από κάτω προς τα επάνω» προσέγγιση.
- 10.000 - 150.000 κατοίκους.
- Τοπικές / Δημοτικές Κοινότητες των οποίων ο συνολικός μόνιμος πληθυσμός ή ο μόνιμος πληθυσμός των εκτός σχεδίου περιοχών είναι μικρότερος των 15.000 κατοίκων (εξαίρεση τα μικρά νησιά).
- Αγροτικές περιοχές (ορισμός ΕΕ) συμπεριλαμβανομένου του Ν. Θεσσαλονίκης και των Δήμων Νήσων του Ν. Αττικής.
- Τα προτεινόμενα σχέδια τοπικών προγραμμάτων έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τους όρους της σχετικής πρόσκλησης.

Πολυταμειακή Προσέγγιση

- Η επιλογή πολυταμειακής προσέγγισης αποτελεί αντικείμενο απόφασης της ΟΤΔ και θα πρέπει να προκύπτει από την εν των κάτω προς τα επάνω προετοιμασία του τοπικού προγράμματος.
- Απαραίτητη προϋπόθεση: συνέργεια και συμπληρωματικότητα των δράσεων (κριτήριο αξιολόγησης της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης).
- Συντονισμός:
 - Εθνική Αρχή Συντονισμού (ΕΑΣ)
 - Επιτροπή Παρακολούθησης του ΕΣΠΑ 2014-2020
 - Υποεπιτροπή Αγροτικής Ανάπτυξης – Αλιείας & Θάλασσας
 - Επιτροπές Αξιολόγησης
 - Διενέργεια κοινής πρόσκλησης (ΕΓΤΑΑ-ΕΤΘΑ)

19.2 Στήριξη για την υλοποίηση δράσεων των στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με Πρωτοβουλία Τοπικών Κοινοτήτων

Έργα / ενέργειες δημόσιου και ιδιωτικού χαρακτήρα, τα οποία συμβάλουν με έμμεσο ή άμεσο τρόπο στην τοπική ανάπτυξη.

- στοχευμένα που συμβάλουν στην επίτευξη της τοπικής στρατηγικής,
- σε συνάφεια με τις προτεραιότητες του ΠΑΑ 2014-2020,
- εξυπηρετούν με άμεσο ή έμμεσο τρόπο την τοπική κοινωνία,
- σύμφωνα με το αντίστοιχο εθνικό και κοινοτικό θεσμικό πλαίσιο,
- να τεκμηριώνεται ο υπεύθυνος φορέας για τη λειτουργία ή τη συντήρηση όπου απαιτείται.

Κριτήρια Επιλογής

Η ΟΤΔ, βάσει και της στρατηγικής τοπικής ανάπτυξης, καθορίζει τα κριτήρια επιλογής βάσει των παρακάτω αρχών:

- Ανάπτυξη συλλογικών δράσεων, δικτύωσης και συνεργασίας.
- Καινοτόμα έργα ή έργα που περιλαμβάνουν καινοτόμες ενέργειες.
- Έργα περιβαλλοντικής αναβάθμισης των περιοχών, ή να έργα φιλικά προς το περιβάλλον με αειφόρο χαρακτήρα.
- Ενίσχυση νεανικής και γυναικείας επιχειρηματικότητας.
- Έργα που υλοποιούνται από μόνιμους κάτοικους της περιοχής ή από κατά κύριο επάγγελμα αγρότες.
- Έργα που συνδέουν τον πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας ή συμβάλουν στην καθετοποίηση των επιχειρήσεων.

Ιδιωτικές Επενδύσεις

- Μεταποίηση και εμπορία γεωργικών προϊόντων
 - Τελικό προϊόν: γεωργικό
 - Τελικό προϊόν: μη γεωργικό
- Ανάπτυξη επιχειρήσεων
 - Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός τουριστικών επιχειρήσεων
 - Ίδρυση, επέκταση, εκσυγχρονισμός επιχειρήσεων του αγροτικού και των λοιπών τομέων της οικονομίας
- Επενδύσεις σε επιχειρήσεις επεξεργασίας και εμπορίας δασικών προϊόντων
- Συνεργασία (ενίσχυση πιλοτικών έργων, νέων μεθόδων εργασίας / παραγωγής, βραχείες αλυσίδες, περιβαλλοντικά έργα)

Δημόσιες Επενδύσεις

- Έργα υποδομής για τη διασύνδεση του πρωτογενή τομέα με τους λοιπούς τομείς της οικονομίας
 - Υποδομές εγγείων βελτιώσεων
 - Βελτίωση πρόσβασης σε γεωργική γη και κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις
 - Κτηνοτροφικά Πάρκα
- Βασικές υπηρεσίες και ανάπλαση χωριών σε αγροτικές περιοχές
 - Έργα υποδομών
 - Ανάπτυξη βασικών υπηρεσιών
 - Έργα ανάδειξης φυσικής – πολιτιστικής κληρονομιάς
- Επενδύσεις στην ανάπτυξη δασικών περιοχών και στη βελτίωση της βιωσιμότητας των δασών (έργα πρόληψης και αποκατάστασης)

Επιλεξιμότητα πράξεων

- Μη επιλέξιμες πράξεις
 - 4.1 «Επενδύσεις για τη βελτίωση των επιδόσεων και της βιωσιμότητας των γεωργικών εκμεταλλεύσεων»
 - 6.1 «Εγκατάσταση νέων γεωργών»
 - 6.2 «Εκκίνηση μη γεωργικής επιχειρηματικής δραστηριότητας»
 - 6.3 «Ανάπτυξη μικρών γεωργικών εκμεταλλεύσεων»
 - 7.1 «Εκπόνηση μελετών δήμων για τον προγραμματισμό δράσεων και έργων, συμπεριλαμβανομένων προστατευόμενων περιοχών»
 - 7.3 «Ανάπτυξη δημόσιων υποδομών ευρυζωνικής πρόσβασης στις αγροτικές περιοχές»
 - 16.1 «Ίδρυση και λειτουργία επιχειρησιακών ομάδων της ΕΣΚ για την παραγωγικότητα και την βιωσιμότητα της γεωργίας»
- Οι ιδιωτικού χαρακτήρα παρεμβάσεις πρέπει να συμβάλουν στην ανάπτυξη του δευτερογενή και τριτογενή τομέα της τοπικής οικονομίας.

Ποσά και ποσοστά ενίσχυσης

- Ο μέγιστος προϋπολογισμός έργων: 600.000 €.
- Έργα διαχείρισης στερεών / υγρών αποβλήτων, έργα ύδρευσης: μέχρι 2.000.000 €.
- Άυλες ενέργειες: 50.000 € για δημόσιου χαρακτήρα έργα και 100.000 € για ιδιωτικού χαρακτήρα έργα.
- Για ενέργειες που καλύπτονται από το άρθρο 42 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ τα ποσοστά περιγράφονται στο Παράρτημα II του Καν. (ΕΕ) 1305/2013.
- Για ενέργειες που δεν καλύπτονται από το άρθρο 42 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της ΕΕ τα ποσοστά σύμφωνα με τους Καν. (ΕΕ) 702/2014, 651/2014 ή 1407/2013 ανάλογα.
- Δυνατότητα προκαταβολής.

Διαχείριση υπο-μέτρου 19.2

ΕΥΔ ΠΑΑ: Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου & υποδειγμάτων, εποπτεία συστήματος διαχείρισης & εφαρμογής, συντονισμός διαχείρισης & εφαρμογής, παροχή οδηγιών & στήριξης στον ΕΦΔ & ΟΤΔ, παρακολούθηση & αξιολόγηση υλοποίησης.

ΔΑ Περιφερειών: Έλεγχος διαδικασίας προκήρυξης & δειγματοληπτικός έλεγχος αποτελεσμάτων, σύνταξη απόφασης ένταξης πράξης, δειγματοληπτικός έλεγχος & εκκαθάριση δαπανών.

ΟΤΔ:

- Διαδικασία προκήρυξης & αξιολόγηση (καθορισμός κριτηρίων, δημοσίευση, παραλαβή προτάσεων, αξιολόγηση, εξέταση ενστάσεων, σύνταξη ΤΔ, υπογραφή συμβάσεων).
- Παρακολούθηση (παραλαβή αιτημάτων πληρωμής, διοικητικός έλεγχος, επιτόπια επιθεώρηση, επιβεβαίωση οικονομικού/φυσικού αντικειμένου, καταβολή ενίσχυσης).
- Ολοκλήρωση έργου.

19.3 Σχέδια συνεργασίας (διακρατική και διατοπική)

- Συνάδουν με τις τοπικές αναπτυξιακές στρατηγικές.
- Διακριτοί και μετρήσιμοι στόχοι.
- Διάχυση των αποτελεσμάτων.
- Κάθε υποβαλλόμενη στρατηγική πρέπει να περιέχει τουλάχιστον ένα προσχέδιο συνεργασίας.
- Δικαιούχοι: ΟΤΔ & φορείς του δημοσίου ή του ιδιωτικού τομέα, οι οποίοι δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης ή έχουν αποδεδειγμένη εμπειρία.

Ποσά και ποσοστά ενίσχυσης

- Προπαρασκευαστική φάση:
 - Μέγιστος προϋπολογισμός 30.000 €.
 - Να μην υπερβαίνει το 10% του συνολικού σχεδίου.
 - Ποσοστό ενίσχυσης: 100%
- Υλοποίηση δράσεων σχεδίου:
 - Ποσοστό ενίσχυσης: 100%
- Δυνατότητα προκαταβολής.

19.3 Στήριξη για την προπαρασκευή και την υλοποίηση της συνεργασίας

Στις περιπτώσεις όπου οι ΟΤΔ αδυνατούν να υλοποιήσουν τα προβλεπόμενα σχέδια συνεργασίας το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο (ΕΑΔ) είναι το αρμόδιο όργανο για τα παρακάτω:

- Διερεύνηση των δυνατοτήτων ένταξης της ΟΤΔ σε κάποιο άλλο σχήμα συνεργασίας.
- Διερεύνηση για την επιλογή νέου διατοπικού ή διακρατικού σχεδίου. Στις περιπτώσεις αυτές η προπαρασκευαστική φάση υλοποιείται από το ΕΑΔ το οποίο συγκεντρώνει τους εταίρους, προετοιμάζει το πλάνο συνεργασίας, αποτυπώνει τις ενέργειες του σχεδίου, καθώς και υποβοηθά τις ΟΤΔ για την υλοποίηση των ενεργειών που προβλέπονται στη φάση αυτή. Κατά την φάση της υλοποίησης του σχεδίου, και μόνο όταν κρίνεται απαραίτητο, το ΕΑΔ υποβοηθά στην πραγματοποίηση των δράσεων του σχεδίου.

Διαχείριση υπο-μέτρου 19.3

ΕΥΔ ΠΑΑ: Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου & υποδειγμάτων, εποπτεία συστήματος διαχείρισης & εφαρμογής, συντονισμός διαχείρισης & εφαρμογής, παροχή οδηγιών & στήριξης στον ΕΦΔ & ΟΤΔ, παρακολούθηση & αξιολόγηση υλοποίησης, σύστημα συνεχούς εφαρμογής (ΕΑΔ).

ΔΑ Περιφερειών: Εξέταση και έγκριση σχεδίων συνεργασίας, σύνταξη απόφασης ένταξης πράξης, διοικητικός έλεγχος & εκκαθάριση δαπανών, έλεγχος επίτευξης στόχων σχεδίου και διάχυσης αποτελεσμάτων σχεδίου συνεργασίας.

ΟΤΔ:

- 1^ο στάδιο – Προπαρασκευαστική φάση (αναζήτηση εταίρων, κατάρτιση σχεδίου δράσης, σύνταξη ΤΔ, εξόφληση των δαπανών και αποστολή αιτήματος πληρωμής, ολοκλήρωση προπαρασκευαστικής φάσης).
- 2^ο στάδιο – Υλοποίηση (υλοποίηση ενεργειών σχεδίου δράσης και εξόφληση αντίστοιχων δαπανών, αποστολή αιτήματος πληρωμής, διάχυση αποτελεσμάτων, ολοκλήρωση σχεδίου).

19.4 Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμπύχωση

Στήριξη της λειτουργίας των ΟΤΔ:

- Στελέχωση.
- Λειτουργικά έξοδα.
- Εξοπλισμός και μηχανοργάνωση.
- Εκπόνηση μελετών και παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών.
- Ενέργειες πληροφόρησης, ενέργειες εμπύχωσης, διοργάνωση εκδηλώσεων.
- Ενέργειες επιμόρφωσης.
- Παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης των δικαιούχων.
- Ενέργειες αυτό-αξιολόγησης των ΟΤΔ και των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης.

19.4 Στήριξη για τις λειτουργικές δαπάνες και την εμφύχωση

- Ένταση ενίσχυσης: 100%.
- Μέχρι το 20% της συνολικής δημόσιας δαπάνης του τοπικού προγράμματος.
- Δυνατότητα αύξησης του ποσοστού στο 25% μετά την ένταξη πράξεων που συμβάλουν στην ανάπτυξη της καινοτομίας, συλλογικών δράσεων και δράσεων δικτύωσης και συνεργασίας.
- Δραστηριότητες εμφύχωσης τουλάχιστον το 5% του συνολικού προϋπολογισμού του υπο-μέτρου.

Επικεφαλής Ταμείο

Δυνατότητα χρηματοδότησης από το ΕΓΤΑΑ του συνόλου των λειτουργικών δαπανών στις περιπτώσεις πολυταμειακών τοπικών προγραμμάτων.

- ✓ η περιοχή παρέμβασης ΕΤΠΑ και ΕΚΤ να ταυτίζεται ή να είναι υποσύνολο της περιοχής εφαρμογής Leader σύμφωνα με το υποβαλλόμενο σχετικό τοπικό πρόγραμμα,
- ✓ η περιοχή παρέμβασης ΕΤΘΑ να ταυτίζεται κατά τουλάχιστον στο 50% με την περιοχή εφαρμογής Leader σύμφωνα με το υποβαλλόμενο σχετικό τοπικό πρόγραμμα,
- ✓ οι τοπικές στρατηγικές να αφορούν το ΕΓΤΑΑ (Leader προσέγγιση) σε προϋπολογισμό σε ποσοστό 50% και άνω σύμφωνα με το υποβαλλόμενο σχετικό τοπικό πρόγραμμα.

Διαχείριση υπο-μέτρου 19.4

ΕΥΔ ΠΑΑ: Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου & υποδειγμάτων, εποπτεία συστήματος διαχείρισης & εφαρμογής, συντονισμός διαχείρισης & εφαρμογής, παροχή οδηγιών & στήριξης στον ΕΦΔ & ΟΤΔ, παρακολούθηση & αξιολόγηση υλοποίησης.

ΔΑ Περιφερειών:

- Έλεγχος τήρησης των συμβατικών υποχρεώσεων.
- Διοικητικός έλεγχος & εκκαθάριση δαπανών.

ΟΤΔ:

- Σύνταξη ΤΔ.
- Υλοποίηση δράσεων υπομέτρου.
- Εξόφληση των δαπανών.
- Αποστολή αιτήματος πληρωμής.